

Vergaderjaar 2017–2018

33 037

Mestbeleid

Nr. 268

BRIEF VAN DE MINISTER VAN LANDBOUW, NATUUR EN VOEDSELKwaliteit

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 31 januari 2018

Op 23 januari jl. heb ik uw Kamer geïnformeerd over signalen rondom fraude met het Identificatie en Registratiesysteem (I&R) bij rundvee in het kader van het fosfaatreductieplan 2017 (Kamerstuk 33 037, nr. 252). Zoals aangegeven acht ik iedere vorm van fraude onacceptabel. Mijn departement is samen met de NVWA, RVO.nl en andere betrokken partijen druk bezig om de omvang van het probleem scherper in beeld te brengen en ervoor te zorgen dat fraudeurs worden aangepakt en I&R zo snel mogelijk op orde wordt gebracht. Hierbij informeer ik uw Kamer over de stand van zaken op dit moment. Daarbij geldt dat de situatie en aanpak steeds scherper worden naarmate het onderzoek vordert. Ik zal uw Kamer daarvan op de hoogte houden.¹

Zoals aangegeven in het Algemeen Overleg Mestbeleid/Zesde Actieprogramma Nitraatrichtlijn heb ik op 23 januari jl. een bestuurlijk overleg gevoerd met de betrokken partijen. Daar zijn de geconstateerde fraudesignalen besproken. Ik heb de sector en de brancheorganisaties opgeroepen om in de richting van hun achterban te communiceren dat fraude onacceptabel is, dat het in het belang van de sector zelf is om de registraties in I&R snel te herstellen en dat bedrijven die gegevens onjuist hebben ingevoerd zich het beste kunnen melden bij RVO.nl.

Sinds mijn brief van vorige week zijn nadere analyses uitgevoerd naar de bedrijven waar onregelmatigheden zijn geconstateerd. Hiervoor wordt ook gebruik gemaakt van gegevens vanuit andere administraties die voor dit doel zijn gevorderd. Door deze «cross checks» ontstaat een duidelijker beeld van welke bedrijven verdacht zijn. Ook vinden meer inspecties plaats door de NVWA. Op basis van de uitkomsten van het administratief

¹ Tijdens de regeling van werkzaamheden van 23 januari jl. is verzocht om een brief met toelichting op de situatie (Handelingen II 2017/18, nr. 42, Regeling van werkzaamheden). Ik beschouw de brieven waarmee ik uw Kamer informeer over de stand van zaken tevens als invulling van dat verzoek.

onderzoek en de inspecties wordt het beeld van de omvang van de fraude verder verfijnd en administratief bewijsmateriaal verzameld. Ik verwacht uw Kamer hier volgende week een tussenstand van te kunnen geven.

Het is zaak om I&R zo snel mogelijk op orde te brengen én om te voorkomen dat ondernemers begane fraude proberen te maskeren, bijvoorbeeld door vee (bewijsmateriaal) af te voeren. Daarom worden wijzigingen in I&R van mogelijke overtreders, die na bekendmaking van de vermoedens van fraude zijn doorgevoerd, door de NVWA en RVO.nl gemonitord. Van de I&R-registratie van bedrijven is na constateren van de fraudesignalen een «foto» gemaakt. De onregelmatigheden liggen daarmee vast. Ook op afvoer van dieren van verdachte bedrijven (bij export, het slachthuis of andere verplaatsingen) wordt (steekproefsgewijs) gecontroleerd. Het is voor ondernemers dan ook verstandig om het te melden wanneer gegevens niet juist zijn. Uit de monitoring door NVWA en RVO.nl zijn tot nu toe overigens geen bijzonderheden gebleken.

De 45 bedrijven waar vorige week maandag onregelmatigheden ten aanzien van de registraties in I&R zijn geconstateerd, ontvangen in de komende dagen een brief waarin wordt toegelicht hoe zij hun gegevens weer op orde kunnen brengen, zodat de NVWA daarna de blokkering van hun bedrijf kan opheffen. Het hiervoor opgestelde protocol zal ook voor andere bedrijven waar onregelmatigheden worden geconstateerd gaan gelden.

In het Algemeen Overleg Mestbeleid/Zesde Actieprogramma Nitraatrichtlijn van 23 januari jl. heb ik toegezegd aan te geven welke mogelijke sancties kunnen volgen voor bedrijven die hebben gefraudeerd met I&R. Er is een aantal sancties mogelijk, zowel reparatoir als punitief. Zoals eerder aangegeven wordt een bedrijf geblokkeerd tot de registratie in I&R aantoonbaar is hersteld. Voorts kan, zoals ook in mijn vorige brief aangegeven, sprake zijn van ondermijning van het fosfaatreductieplan, wat bij nacalculatie kan leiden tot een naheffing, en van terugvordering van eventueel ontvangen inkomenssteun vanuit het gemeenschappelijk landbouwbeleid. Er bestaat ook een mogelijkheid tot strafrechtelijke vervolging in het geval sprake is van overtreding van de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren of van valsheid in geschrifte (artikel 225 Wetboek van Strafrecht). Daarbij gaat het om misdrijven die worden bedreigd met geldboetes en gevangenisstraffen.

Ik verwacht uw Kamer volgende week nader te kunnen informeren, daarbij zal ik voor zover mogelijk ook ingaan op de overige in het Algemeen Overleg van 23 januari jl. door mij toegezegde punten.

De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,
C.J. Schouten